

I detta nr.
b.l.a
Steambåtsnostalgi
Tattooing Special

FLASKPOSTEN

utgiven av "FLASKSKEPPARNA",
klubb för flaskskeppsbygge,
skepp, båtar, sjömanskap
och annat som tillhör hav
och traditioner.

Grundad 1982

Argång 2

No 2

Upplaga 35 ex

Eftertryck tillåtes med
angivande av källa.

STYRELSE:

Ordförande Björn Thunberg

Sekreterare George Engström

Kassör Erik Lindholm

ORDINARIE LEDAMÖTER:

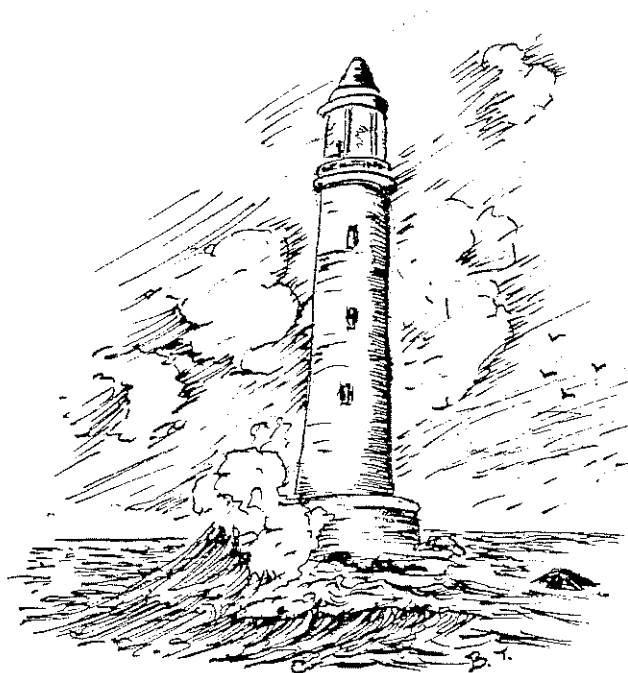
Inger Amberfält

Bo Larsson

Gunilla Pettersson

Börje Sjölin

Bengt Westerblom

Red. framför härmed ett varmt tack till Majvor Hansson som
utfört renskrivning av manus m.m.

George Engström Sekreterare

Teckningar och artiklar Björn Thunberg, Erik Lindholm

Layout Erik Lindholm

83 03 03 TATUERARAFTON

Möte i aktra mässen på isbrytaren S:t Erik.

Erik bjöd på kaffe men bullar saknades, då Rune Lilja inte hade anlänt, för det var han som skulle bjuda på bullar.

Björn visade bilder på tatueringar bl.a. bilder på hur olika personer tål färgerna som används. De färger som används är uteslutande naturfärger. För övertatueringar av gamla mindre lyckade motiv används dessa färger. Vid all tatuering gäller största grad av renlighet, samma som vid sjukhus. Ofta används torrsterilisering. För färgerna används engångskoppar. När det gäller tatueringssmaskiner går det att köpa dem men Björn bygger maskinerna själv. En maskin kostar c:a 600:-. Nationella och internationella sammanslutningar garantera yrkeskunskap vilket innebär att riktiga material och färger används, renlighet och ett snyggt arbete utföres. Speciellt för Sverige har hälsovårdsmyndigheterna en kontrollernade uppgift att allt går rätt till. USA är störst när det gäller att sälja tillbehör, men delar finns att få tag i i Sverige. Bland de mest kända tatueringarna är Tato-Jack, som har sin atljé i Nyhamn, Köpenhamn. Där finns också den mindre kända Tato-Ole. Mellan Tato-Jack och Tato-Ole finns, en skall vi kalla det "mönsterstrid" om upphovet till ett mönster på en fullriggare, hur det nu är möjligt.

Nu händer något, - efter en timme kommer Rune Lilja, helt genomfrusen, men bullarna till kaffet går i mål. (kl. c:a 19.30).

Bland de seriöst arbetande tatueringarna och som Björn har kontakt med finns också Tato-Jim, Aarhus i Danmark. Han är också konstnär och arbetar mycket i olja.

Fråga från medlemmar: Hur har det hela börjat? Ursprunget är bland indianer där en metod användes så att resultatet blev ärrtatueringar. Det utfördes med kniv på ett sätt så kvarstående ärr blev resultatet. Tatueringar med färg utvecklades företrädesvis bland sjömän under segelfartygens period och arbetet utfördes ofta med nålstickning utan maskin. Världsberömt är naturligtvis de japanska tatueringarna där personer lät tatuera sig över hela kroppen med de mest fantastiska mönster och för västerlänningar något makabert, donerades efter personens död, huden till ett museum. I England och Australien har också kvinnor tyckt att det är trevligt att pryda kroppen med tatueringar. I Sverige bland kvinnor är ofta en liten fjärril en dekoration på överarm, axel eller ovanför ett bröst. I det seriösa arbetet ingår också att tatuering inte utföres på ungdomar under 18 år eller på onyktra personer. Om någon kommer till ateljén och visar

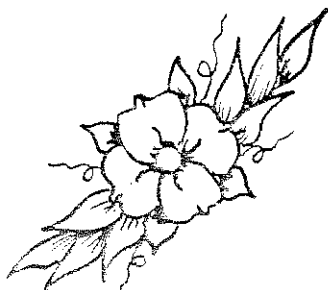
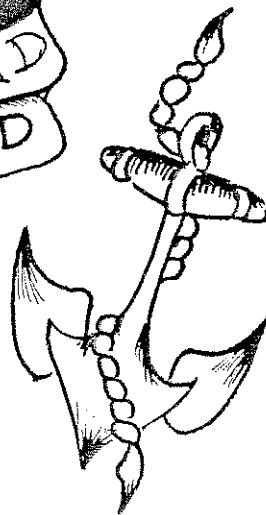
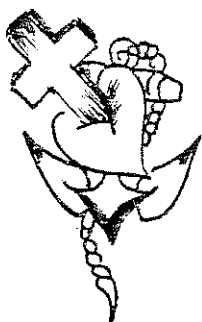
den minsta tveksamhet rekommenderas han eller hon att gå hem och tänka över hur han eller hon skall ha det.

Björn visade bilder på olika tatuerare som han träffat och bilder på tatuering tetuering ombord på en skuta c:a 1900-1910. En bild på två män från Göteborg omkring 1940.

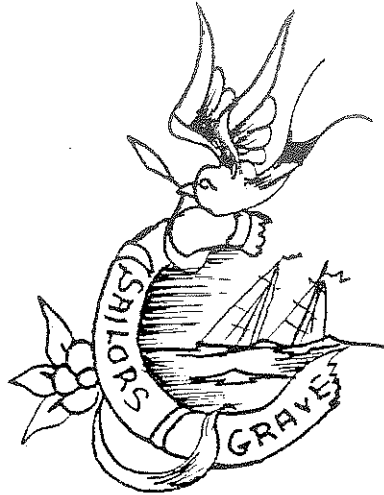
Cunilla m.fl. provade Björns tatuerarmaskiner. För ovana litet svåra att hålla, är litet övertunga. De flesta maskiner är likströmsmaskiner men det finns också växelströmsmaskiner som går tystare än likström men är sämre att arbeta med enl. Björn. När tatueringen börjar skall linjerna först läggas upp därefter kommer påläggning av färg och uppfyllning av färg.

Vi har fått lära oss att tatuering är en seriös konstart med traditioner långt tillbaka i tiden och ett "konsthantverk" som under lång tid togs upp av sjömän under segelfartygens period.

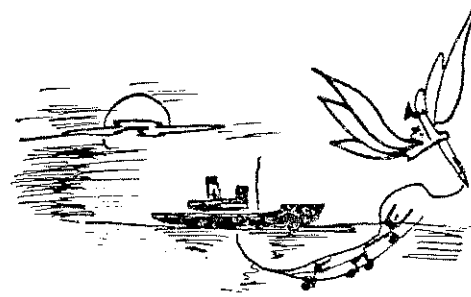
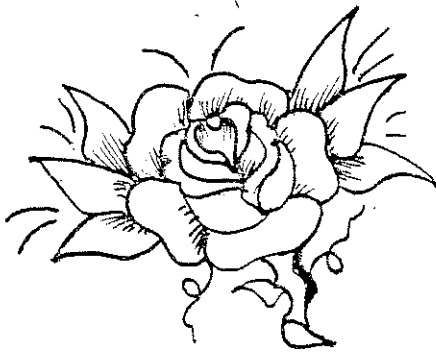
Stefan visade flaskskepp som han byggt. Stefan och Pelle Pettersson blev nya medlemmar med medlemsnummer 10, 11.

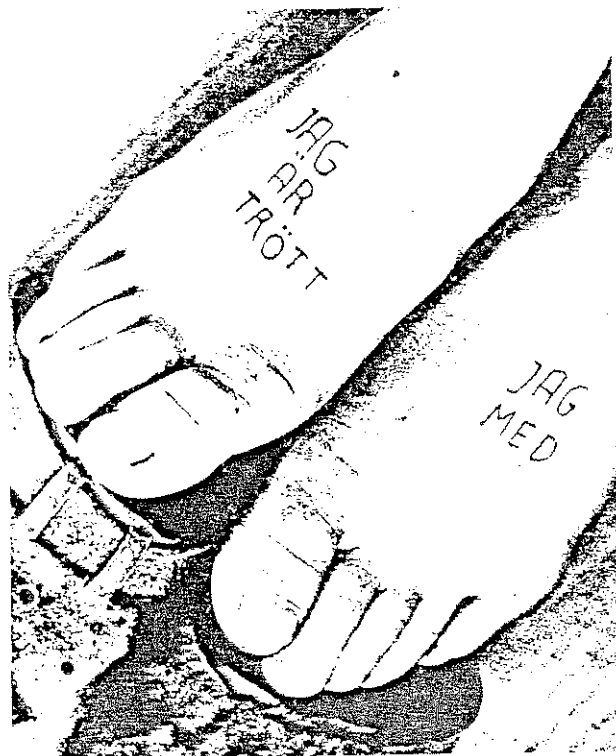
Tato-Björn

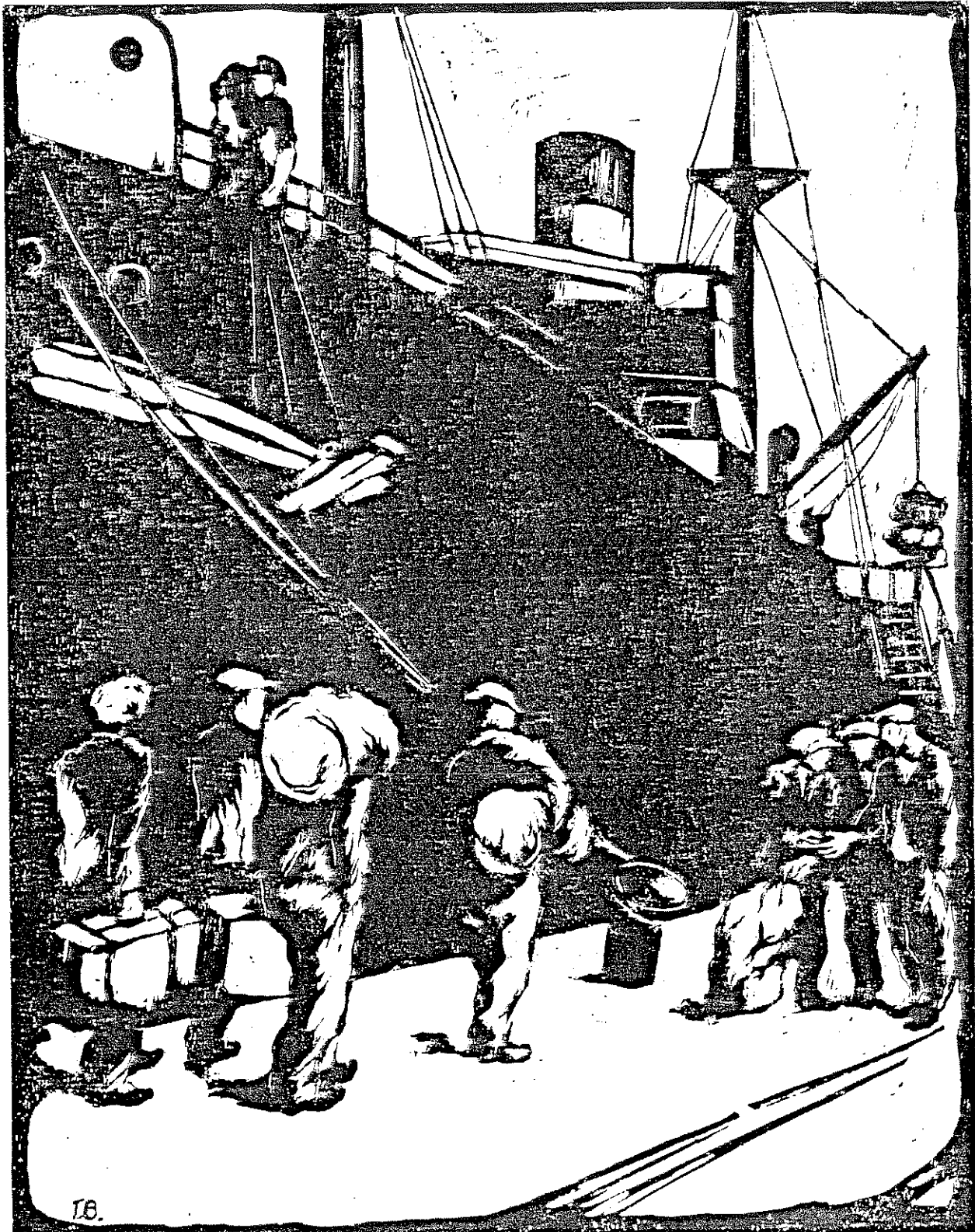
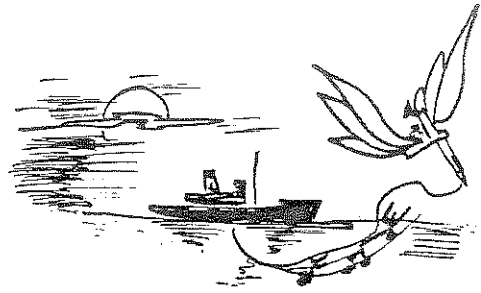
Tato-Björn

Exempel på roliga tatueringar "Jag är trött" på ena foten och "Jag med" på den andra. Mor som vilar i "ärtsoppa" är också en variant.

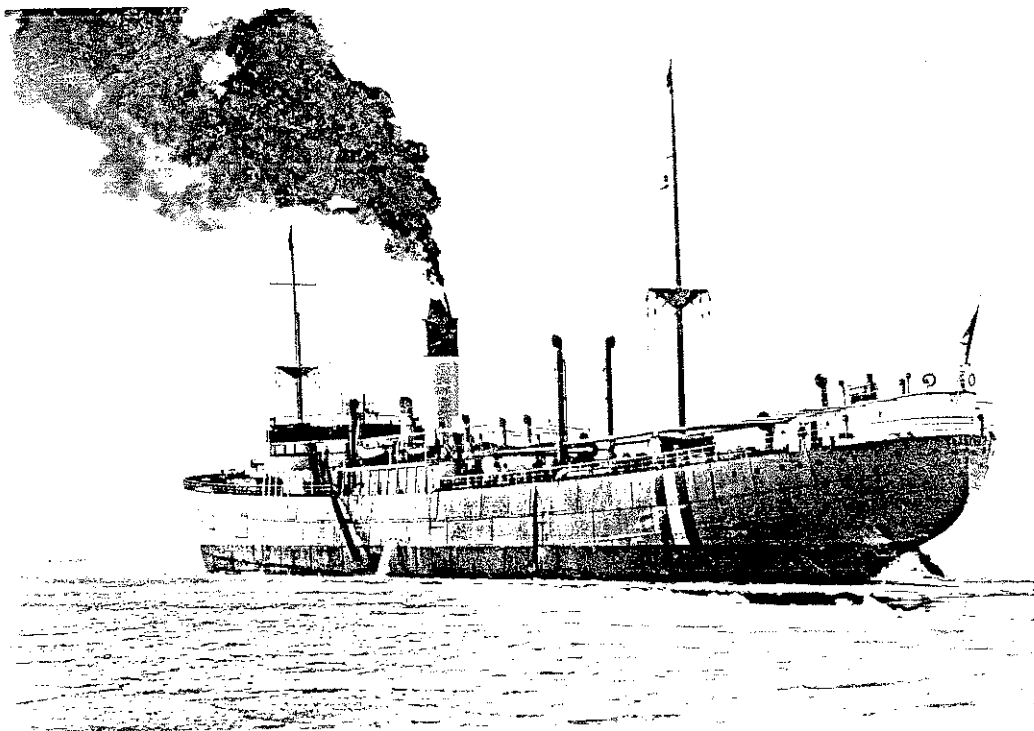

18.

DE NYMÖNSTRÄDE

Kommen ej ned med rubiner, med blålysande
maneter,
kvinnolemmar, bröd —
men räcken en världsskyffel över havet
med Durhamkol!

Kommen till oss vi primitiva älskare!
Vi primitiva älskare av Durhamkol.

S/S SKAGERN---Göteborg
Byggd 1916

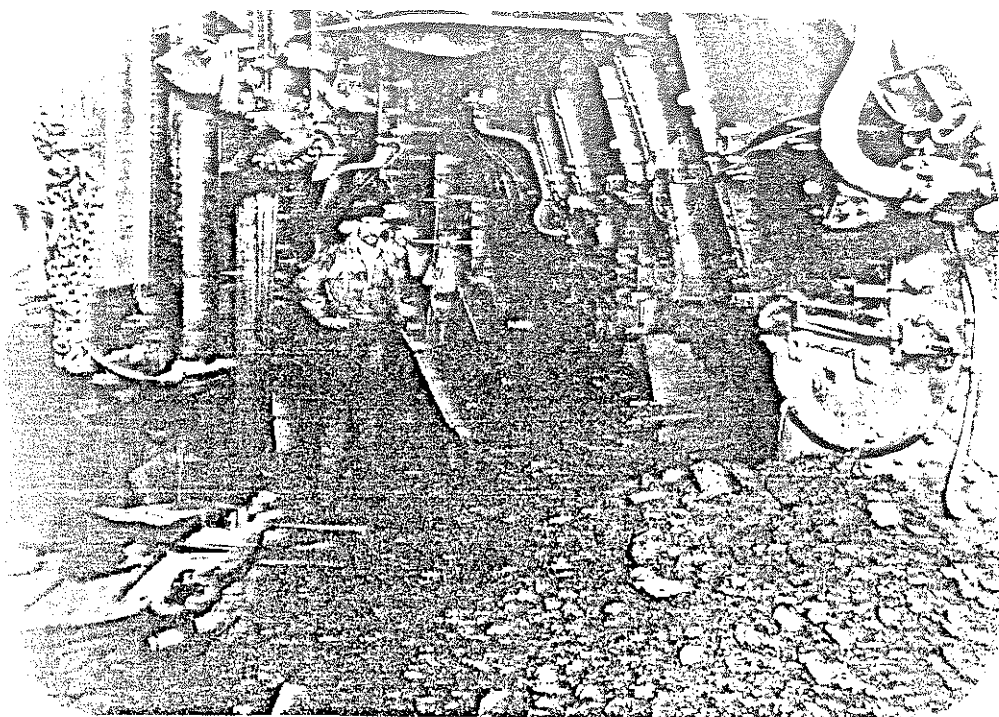

UR EN "SOTANGELS" MINNE.

... I mitt rike, stokehålet, var det två pannor med sex fyrar och naturdrag, kolboxar på utsidorna i två våningar och en tvärskeppsbox akter om trealuckan på mellandäck. Maskinen var en tripplexpansionsmaskin på 1000 hästar med kondensor, matar- och länspump och uppe på huvuddäck i akterkant stod en liten lysmaskin och så styrmaskinen. Jaha så där såg hon ut och så såg hundratal av hennes systrar ut på den tiden, gammal engelsman förstås, som lunkat runt på oceanerna sedan 1905 många hundratusen mil.

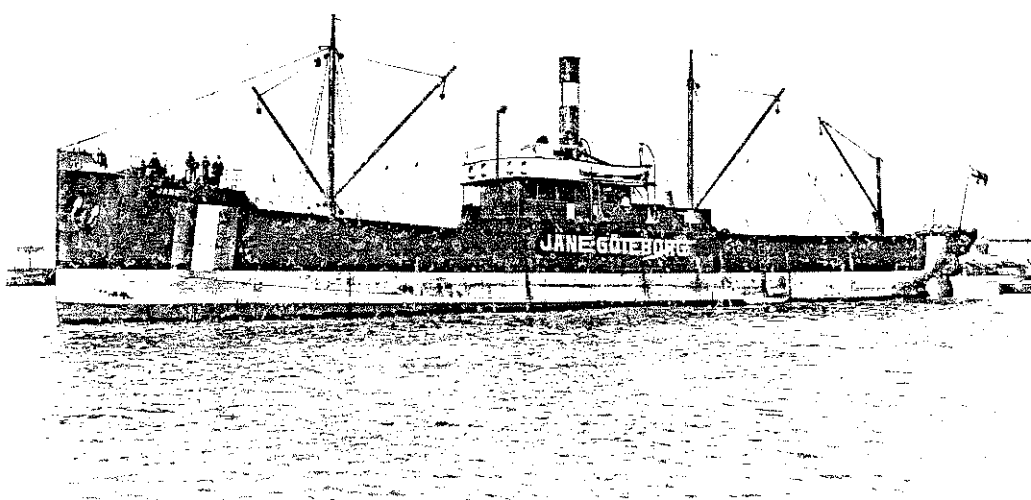
När vi gick ut från Sunderland kom Chiefen ut i stokehålet på 8-12-vakten och frågade hur kolen var. Dom är bra, sade vi och då sa han, att han tagit bättre kol än rederiet beställt och dessutom bunkrat 300 ton mera. Ni kan ge er Fan på, fortsatte han, att det blir en lång resa. Skepparen säger att hela Nordatlanten är full av orkaner och den här gamla baljan går ju inte fram alls i motsjö. Den Chiefen var bra, en av de bästa jag seglat med, aldrig ett ont ord till oss eller nån annan heller för den delen. Jaha, vi knallade ut i Atlanten mellan Orkeney och Shetland och fick hela helvetet på oss med en gång. Skansarna blev obeboeliga och vi sov mestadels på greetingarna i maskin, där var varmt och torrt. Nu var det så att vi var sex eldare och inga lämpare fanns utan när vi slagat i början av vakten och hivat aska gick den ene upp i skansen och gjorde backstörn och på lördagarna skansrent, såvida inte "Sjöberg" skött den senare detaljen. Därefter gick han ner i boxen och lämpade och bar fram käk och purrade ut i slutet av vakten. Så turades vi om varje dygn. Det gick fint att fyra ensam för en man, hon var lättfyrad, trots sex fyrar och sen blev det ju litet omväxling på jobbet. ...

S/S VIND Göteborg
Byggd 1880

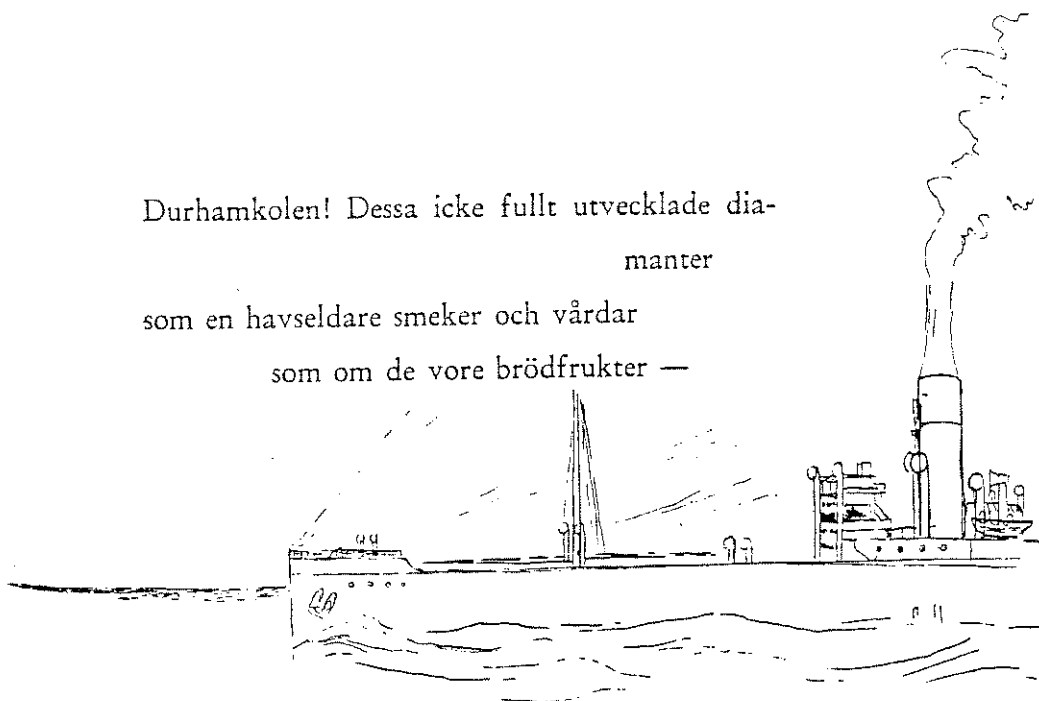

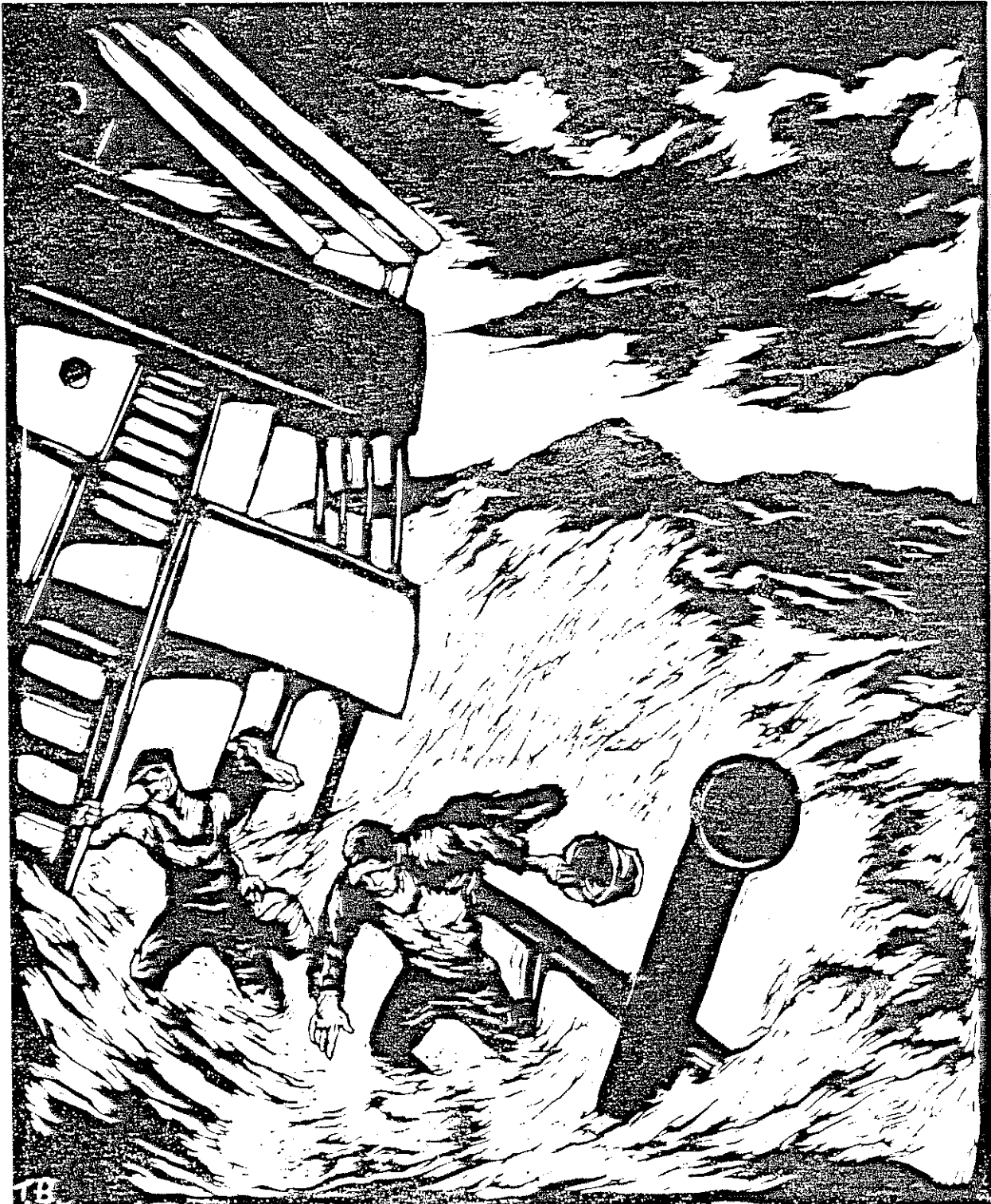
ÅNGBÅTS-NOSTALGI
sammansällt av
Erik Lindholm

S/S JANE--Göteborg
Byggd 1870

Durhamkolen! Dessa icke fullt utvecklade dia-
manter
som en havseldare smeker och vårdar
som om de vore brödfrukter —

ELDAREVAKT GÅR ÖVER DÄCK I STORM

83 04 07 FINNGRUNDET

De som kom: Björn, Erik, Stefan, Gunilla, Inger. Pelle och Börje. Till den här gången hade vi tagit med olika flaskskepp som Björn fotograferade. Alla tyckte att Stefans Af Chapman 3-mastare och Vikingaskeppet var jättefina. Stefan hade också roat sig med att bygga in ett skepp i en pytteliten parfymflaska (se bilder). Björn visade hur markering av däcksplankor kunde göras före utformningen av skrovet och hur en tråd kunde läggas efter skrovet före målning för att erhålla en dekorationslinje längs skrovet på utsidan.

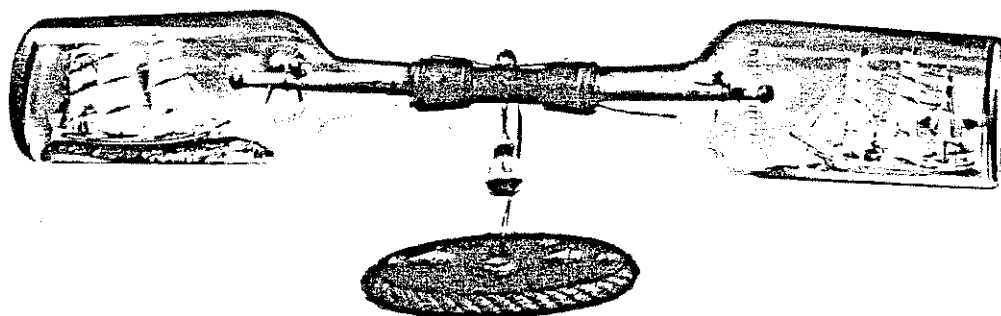
Vi samtalde litet om tatueraraftonen framför allt blev Inger informerad eftersom hon inte hade haft tillfälle att vara med just den kvällen. Björn visade hur man kan göra en enkel list som markerar storleken på ett skepp som skall in i flaskan dels för att markera plats och dels för att prova om masternas höjd passar.

Erik och Björn informerade om klubb Maritim och att Flaskskepparna är rapporterade om sin existens dit. Möjlighet till ett visst utbyte är troligt.

Samtal om medlemsutveckling och hur lokalen skall anpassa till ett större antal medlemmar. Ledfyren skall vara att t.v. ligga lågt då Finngrundets mäss med c:a 2- 3 ytterligare medlemmar kommer att bli för liten.

Som avslutning samtal om ritningar på olika båttyper, historier och berättelser från sjö och hav som kan vara av intresse att ta in i tidningen.

Sommaruppehåll med träffar under Juli och Augusti.

BYGGA FLASKSKEPP

Flaskskepp är en bra förklaring
till att nyttja brännviasshop
och det ger mig en besparing
när jag formar vågens topp

När jag lagen är i gungan
känns det som jag var på sjön
och det svider startit på tungan
då jag flaskan tömt i lönn

Tyagden på min kasse röjer
när jag ej har druckit ur
sedan skramlet folk förnöjer
och de undrar alltid hur

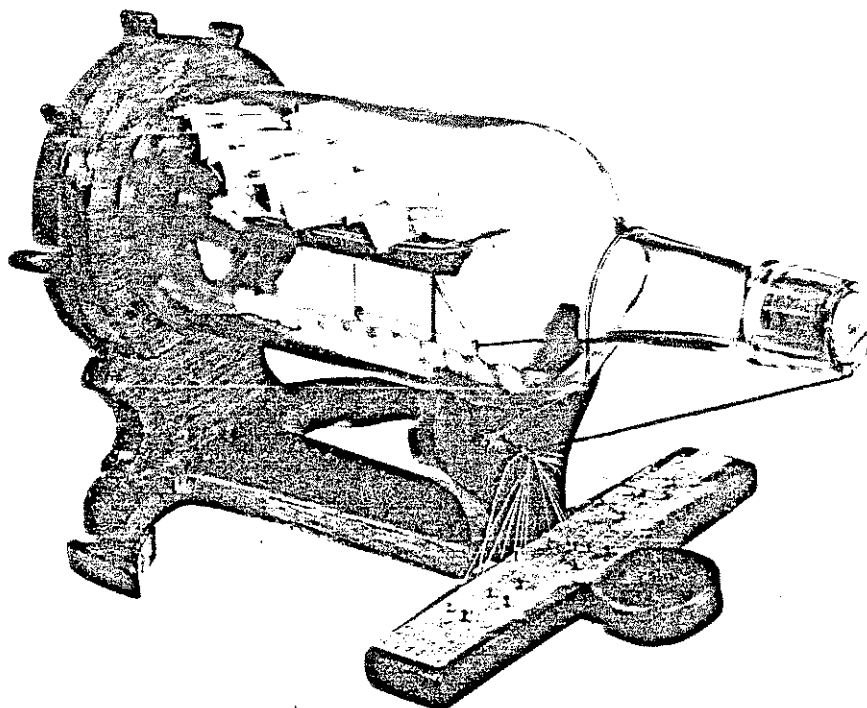
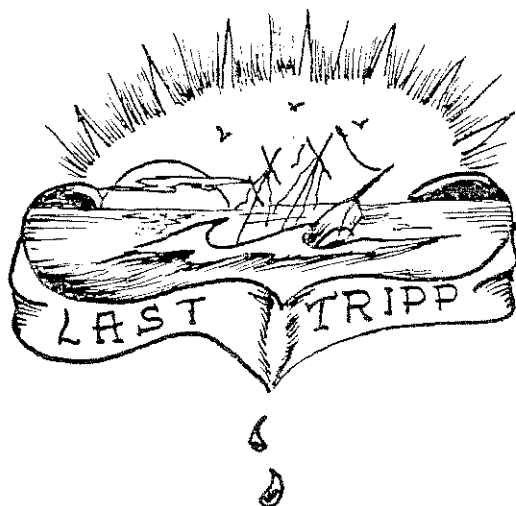
skeppet hamnat i min flaska
och ej alldeles breve'
men jag kan dem överraska
trots att jag är ganska sne'.

Flaskskeppsbyggareleven

Kerstin Ahnström

Kerstin Ahnström

Sista träffen före sommaruppehållet. Det blev litet festligare än vanligt med supé: potatissallad och rostbiff, lättöl och annat gott. Kvällens stora händelse var att Clas Helmersson utnämndes till klubbens förste hedersmedlem. Clas är vår kontakt med Sjöhistoriska Museet utöver det att många klubbmedlemmar är medlemmar i Sjöhistoriska Museets Vänner. Under den trevliga samvaron talade vi om böcker om båtar och om hav. Bl.a. hade Gunilla med sig boken Åländska skeppsporträtt av Lars Grönstrand. Kvällen avslutades med en önskan om trevlig sommar.

Hösten har börjat och åter samlas vi efter en varm, skön och solig sommar. Det är en fin kväll och vi kan stå på däck och njuta av omgivningen.

Väl nere i mässen berättar Inger om ett besök i somras som Inger, Björn och Erik blev kallade till. Besöket var från USA av en amerikansk proffsflaskskeppsbyggare Mr. Ralph W. Preston. Bl.a. har han byggt världens största flaskskepp. Han bygger skeppet inne i flaskan. Han var djupt imponerad av vår klubb på c:a 15 medlemmar. När han i sin hemstad har 3 medlemmar Ralph och två till. Eftersom Ralph byggmässigt var mycket driven och deltagarna från Flaskskepparna kände att här är den första internationella kontakten utnämndes Ralph W Preston till hedersmedlem nr 2. I mellantiden har han sänt ett mycket vänligt och trevligt brev som kommer att publiceras i tidningen.

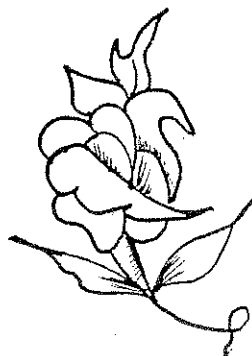
Björn visade ett s.k. snabbygge av Finngrundet efter ritning som Erik har framställt. Byggtid 6 tim!!! Flaskan hade innehållit "Four Roses". Några finesser, stödrep under flaskan fastsatt med silikongummi. Repet fixeras med tejp tills silikongummit har torkat. Mantåg och radioantenner var tillverkade i någon form av "vävstol" trådar uppspända och formade och limmade för att få viss styvhet.

Tidningar "Länspumpen" och "Båtologen" och boken om "Viking" förevisades och lästes. "Viking" har under många år legat förtöjd vid Lilla Bommens Torg i Göteborg och har ombord haft sjömansskola. Hon har till vissa delar varit avriggad.

Tidningsurklipp från tidningen Jippo 1977 med plastbyggsats för flaskskepp visades. Artikeln tar vi in i tidningen.

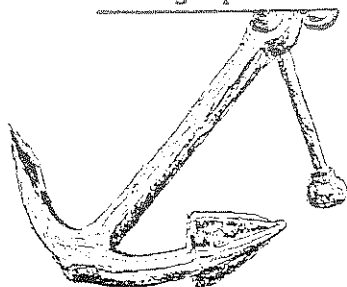
Avslutningsvis talade vi om båtritningar och om olika möjligheter att få fram båtritningar.

Någon gång längre fram skall ett vikingaskepp redovisas framför allt byggmetoden.

Lediga platser.

I Skolskeppet 'Forest Dream'

anställes 8 ynglingar, som önska sjötid. Anställningen börjar så snart fartyget slutat frakt. Sökande få själva bekosta resan till Port St. Louis de Rhone. Lönen 20 kr. pr månad för nybörjare och 40 kr. till personer med minst 1/2 års sjötid ombord i segelfartyg. Reflekterande torde insända åldersbevis och läkarebetyg, det senare innehållande jämväl intyg om färgsinne samt medgivande av målsman om hyras antagande till

REDERI A. B. NAJADEN,
Strömstad.

Capt. Jack Colledge is looking for an artist (male preferred) to work in his studio. Must be experienced and a top notch free hand Artist. If interested you can call him (NO collect calls) at (201) 835 5373 or send your resume and photos of your work to; Capt. Jack's - 91 Rt. 23 - Riverdale, N.J. 07457.

Bob Shaw is looking for two Artists to work in one of his studios in Houston, Texas. If you are interested you can contact him by phone (no collect calls) at (713) 995 6960 for further details.

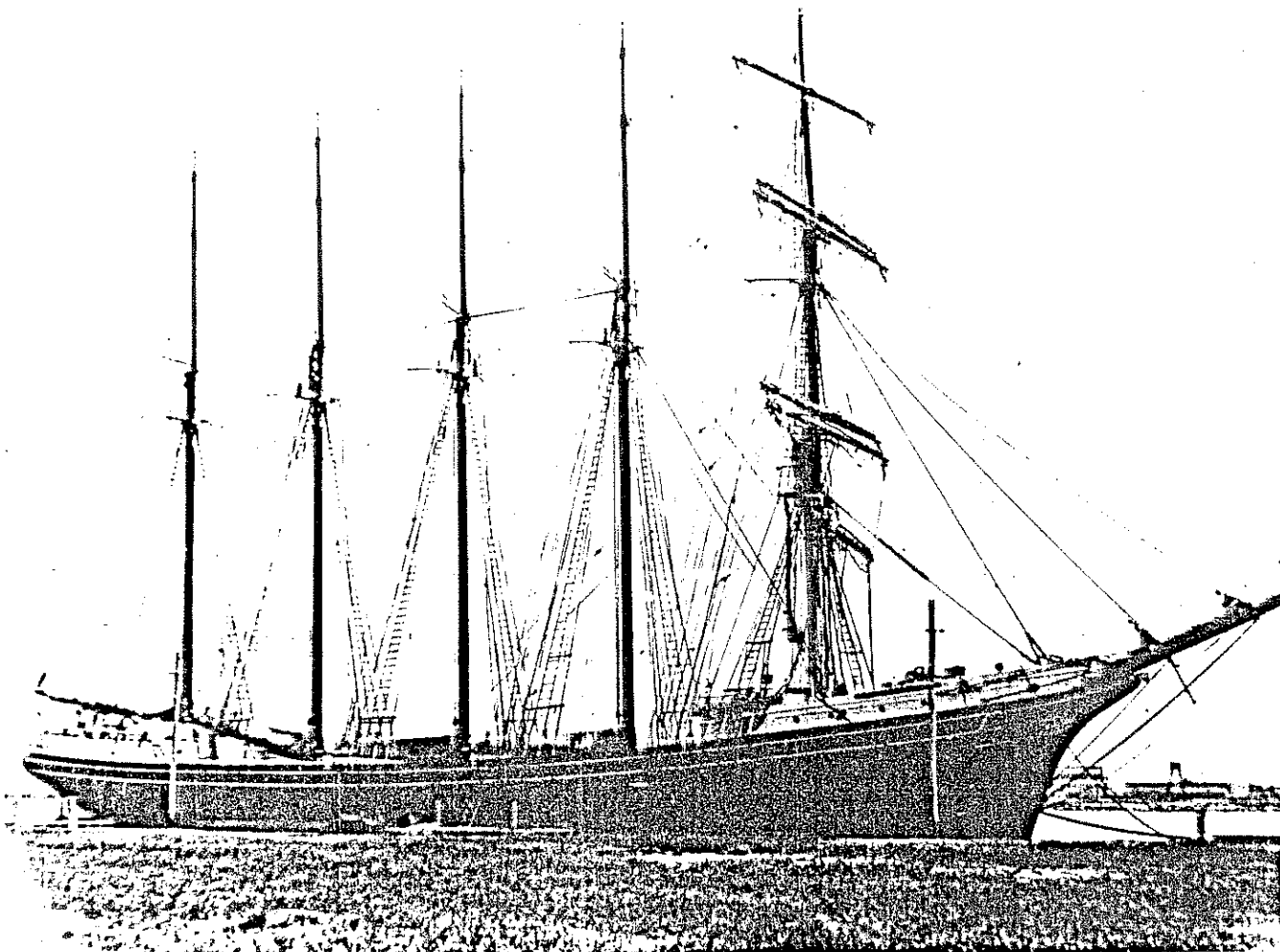

Jim Lobello is looking for an Artist to work for him. Location in the Southwest area of the U.S.A. Must be good steady reliable person. If interested, contact him at (602) 622 9424. Must be able to do free-hand work also.

Bob Raven is looking for an Artist to work in the Los Angeles area of California. If you are interested you can send your resume to; Sunset Strip Studio - 8418 Sunset Blvd. Hollywood, Cal. 90069 or call (213) 650 6530 for more details.

Forest Dream vid kaj i Stockton, NSW, nov. 1926. Ett skepp med ovanligt vackra linjer och imponerande resning.

Ralph W. Preston's model in a bottle of a Viking Ship circa 850 AD. This model is now in the collection of the Mariner's Museum, Newport News, Virginia. Photograph by Bernie O'Day.

RALPH W. PRESTON
MATH DEPT. ST. MICHAELS COLLEGE
WINOOSKI, VT. 05404

July 5, '63

Hej Björn,

Hur står det till? Jag anlände till hemma i går kväll med flygplan från Tyskland. Resan var tröttsam med sjöskapet mycket vackert.

Det var roligt att träfas igen och att träfas din vänner. Tack so mycket att besöka min dias-föredrag och för medlemskap pa din samhället.

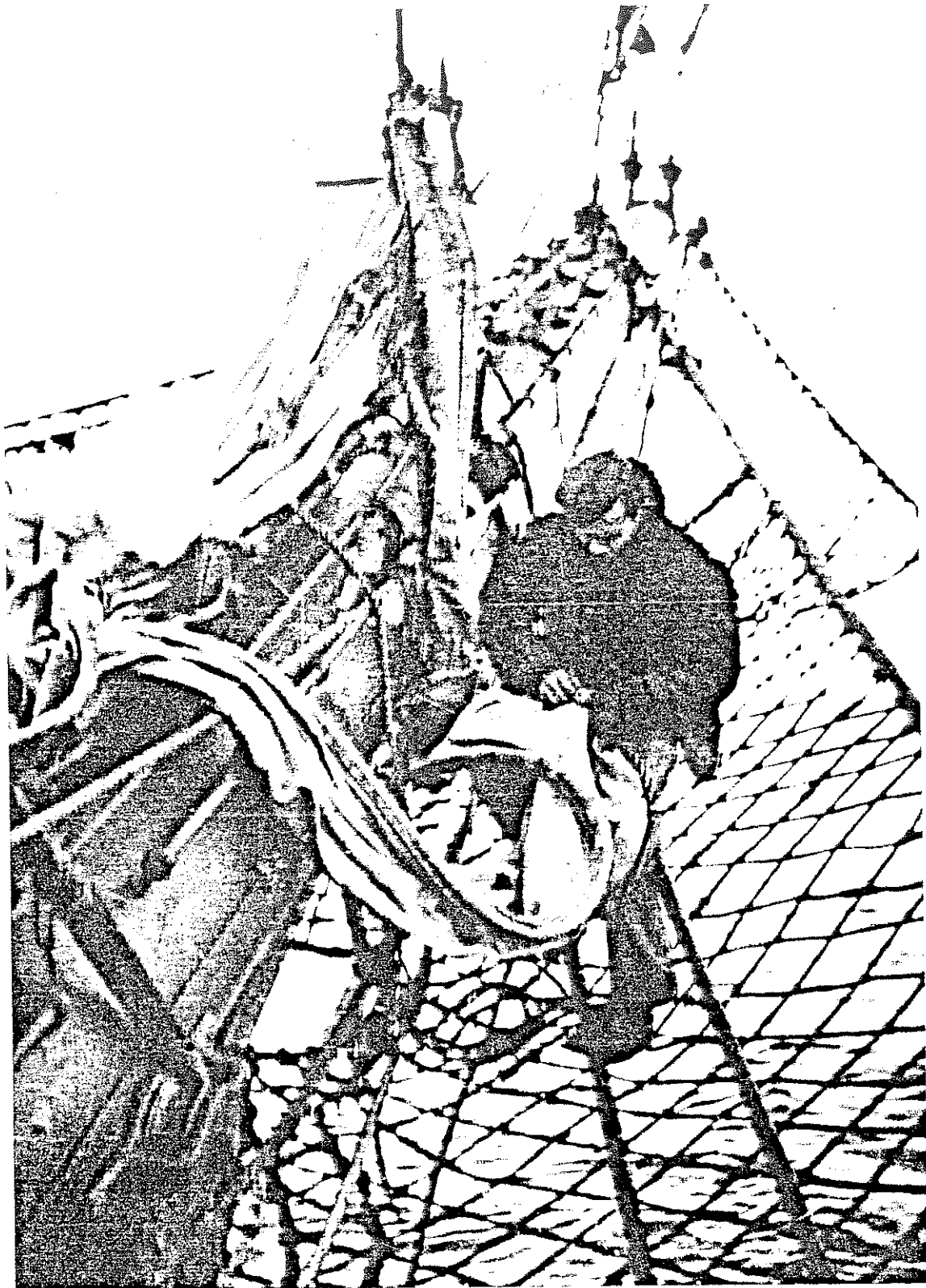
Var så god att hälsa till Inger och Erik jag hopas vi hälsa igen snart, det var mycket trevligt och intressig att se på din bilder av buddleskepet.

Inräknad är kopi av min offentliggörande, jag hopp det är intressant.

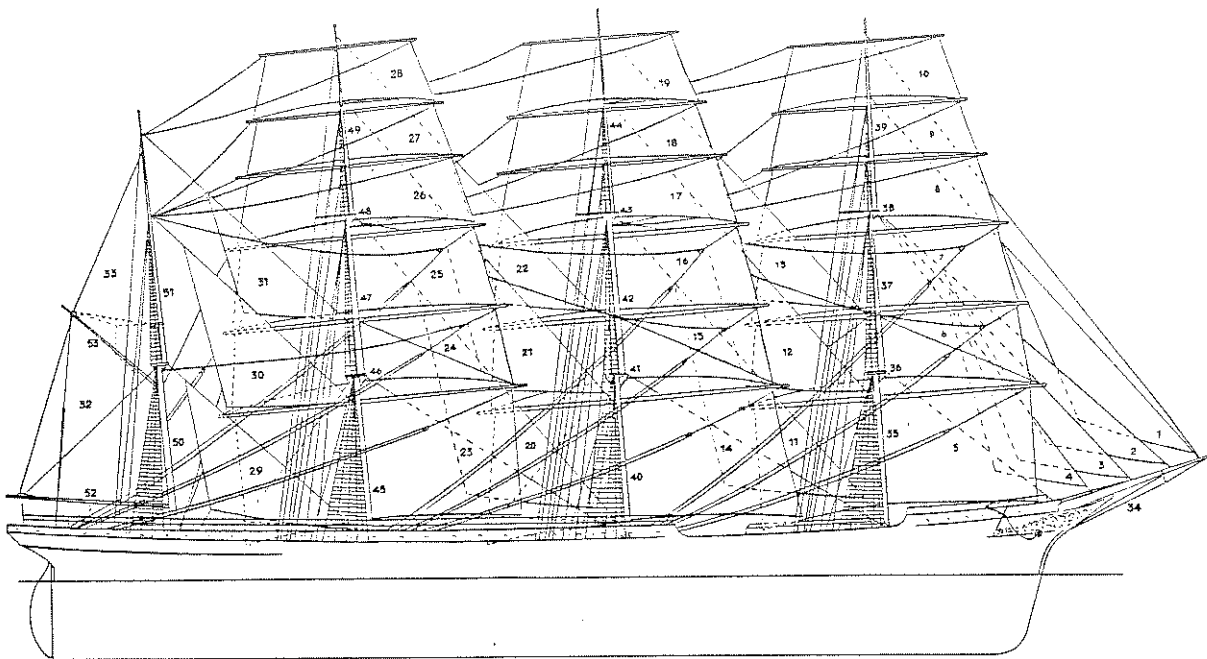
Vi ses senare,

Ralph W. Preston

En typisk detaljbild för "FLASKSKEPPARE" o.b.s. förstorad
(ej för nybörjare)

Segel och rigg

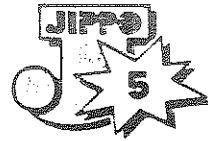
Masternas namn, förifrån räknat: Fockmast, stormast, kryssmast och mesanmast.

1. Jagare	16. Storövermarssegel	31. Mesantoppstång	44. Storbram- och röjelstång
2. Yttre klyvare	17. Storunderbramsegel	32. Mesan	45. Kryssundermast
3. Inre klyvare	18. Storöverbramsegel	33. Mesantoppsegel	46. Kryssmars
4. Förstång	19. Storröjel	34. Bogspröt och klyvarbom	47. Kryssmarsstång
5. Fock	20. Krysstång	35. Förundermast	48. Kryssbramsalning
6. Förundermarssegel	21. Kryssbramstång	36. Förmars	49. Kryssbram- och röjelstång
7. Förövermarssegel	22. Kryssröjelstång	37. Förmarsstång	50. Mesanmast
8. Förunderbramsegel	23. Begin	38. Förbramsalning	51. Mesantoppstång
9. Föröverbramsegel	24. Kryssundermarssegel	39. Förbram- och röjelstång	52. Mesanbom
10. Föröjel	25. Kryssövermarssegel	40. Storundermast	53. Mesangaffel
11. Storstång	26. Kryssunderbramsegel	41. Stormars	
12. Storbramstång	27. Kryssöverbramsegel	42. Stormarsstång	
13. Storröjelstång	28. Kryssröjel	43. Storbramsalning	
14. Storsegel	29. Mesanstång el. Apa		
15. Storundermarssegel	30. Mesanmellanstång		

Fyrmästade Barken WIKING

Var en salt sjöbjörn

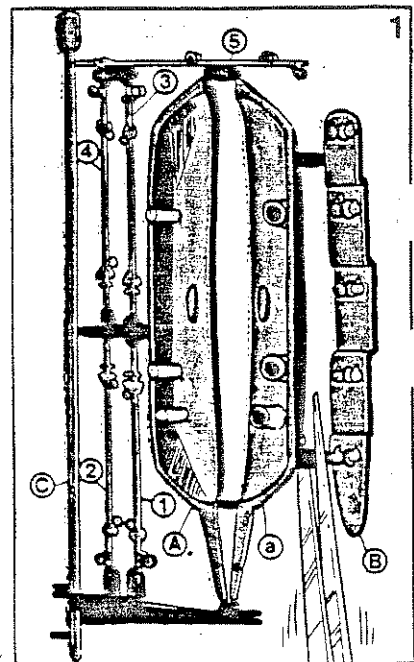
BYGG EN FEMMASTAD BARK I EN FLASKA

Gör även du sjöbjörnarnas mirakeltrick: bygg underjippot, en femmastad bark i en flaska till prydnad på ditt bord. De salta sjöbjörnarna knåpade med allehanda sysslor under frivakterna. Att bygga in en segelskuta i en flaska var ett av den tidens hobbyarbeten.

Kanske du har sett ett sådant mästerverk med egna ögon? Säkert har du i alla fall hört talas om dem. Mången har trott att en glasblåsare blåst en flaska runt skeppet. Men du vet snart att der är struntsnack. I stället är det fråga om ett knep som kräver fingerfärdighet och en smula tålmod.

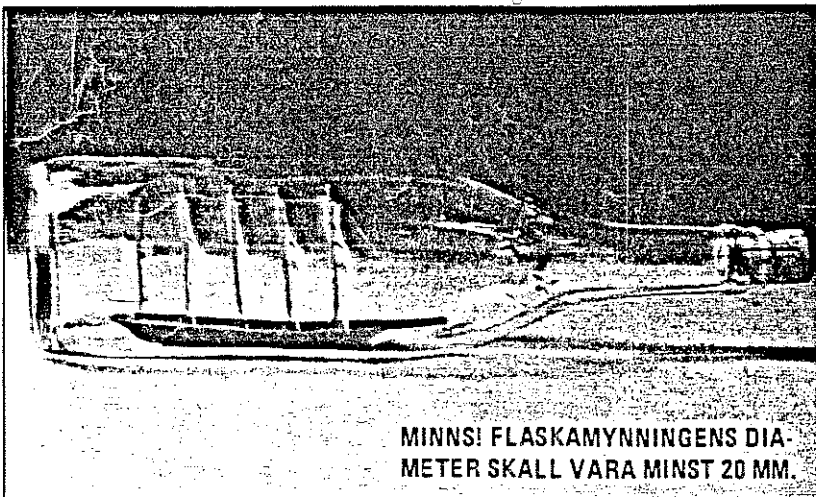
Vårt jippo denna gång lär dig detta trick. Du kommer att bygga en femmastad bark med vita segel in i en flaska. Och då du en gång lärt dig knepet finns det inga hinder för att fortsätta med den här hobbyn. Bark, balsasträ, master av björk och stärkt bomullstyg är de material du behöver för att utveckla din skicklighet.

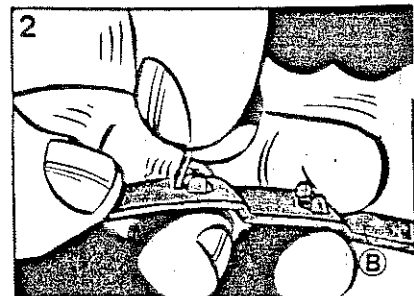
1. Ditt jippo består av en brun plastskiva med delar för skrovet, masterna, en vit plastfilm för seglen och en tråd-stump som behövs då riggen skall spännas upp.

Därtill behöver du en enlitersbutelj, vars mynnings diameter är minst 20 mm. Som arbetsverktyg behövs en sax, en fin nagelfil och lite tejp.

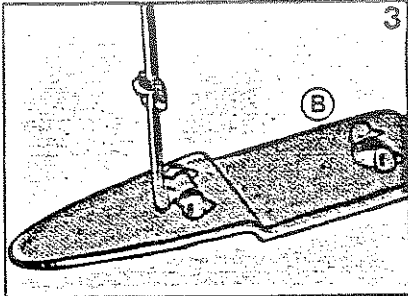
Lösgör plastdelarna från varandra med saxen och slipa delarnas kanter jämna med nagelfilen.

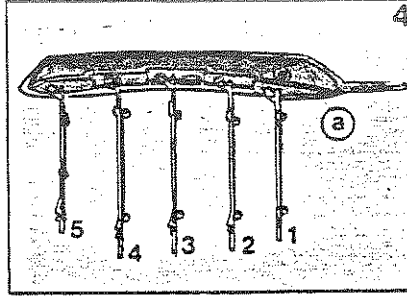
MINNS! FLASKAMYNNINGENS DIAMETER SKALL VARA MINST 20 MM.

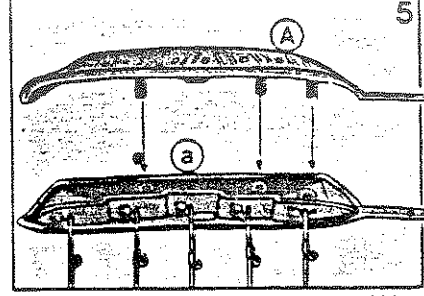
2. Lägg märke till masternas numreringsringar (1, 2, 3, 4 och 5) som finns på hopbindningsdelarna vilka skall avlägsnas. Håll masterna i denna ordning. Motsvarande numreringsring finns på fartygets däck (B), med vars hjälp du hittar de rätta anslutningshålerna. Grip tag i masten på samma sätt som på bilden och stick in mastens fotdel i leden som finns vid hålet i däck (B).

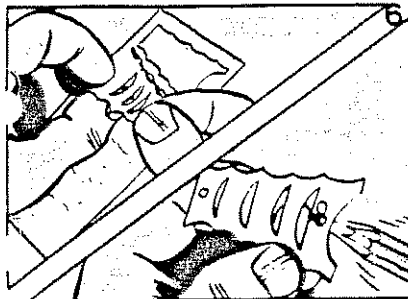
3. Masternas fästningsleder på däck (B) är rätt styva, varför du måste trycka in masten rätt kraftigt vid fästningen. Granska att mastens fot verkligen sitter inne i leden och att varje mast fritt kan vikas bakåt.

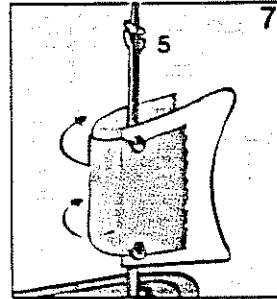
4. Placera däck med masterna in i den ena skrovhalvan (a) på samma sätt som ritningen visar. Däckets spetsiga del kommer naturligtvis mot stäven.

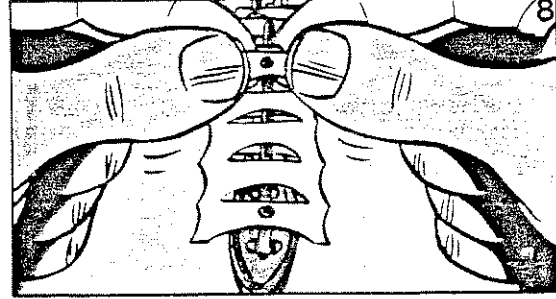
5. Placera den andra skrovhalvan (A) på plats så att tapparna går in i hålen. Skrovet och riggen är färdiga!

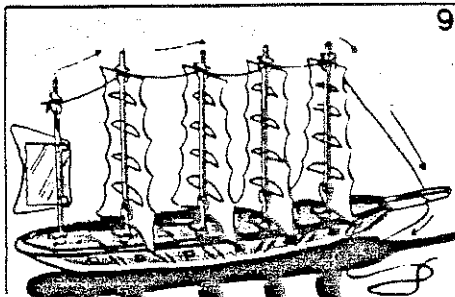
6. Lossa de färdigklippta seglen (5 st.) ur plastfilmen. Seglens fästningshål kan öppnas med spetsen av en blyerts-penna.

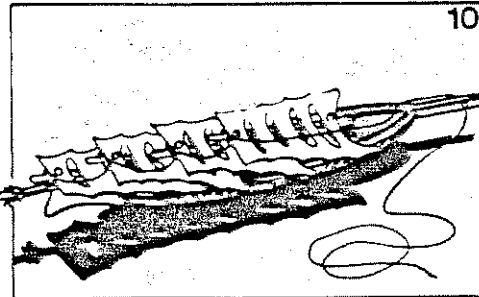
7. Fäst seglen från hålen vid de små tapparna på masterna. Det lilla mesanseglet kommer på den aktersta masten. Säkra dess fästning med en tejpbitt.

8. Var ytterst noggrann vid fästningen av seglen. De får inte lossna då du lirkar skeppet in i flaskan. Seglens smalare del kommer alltid mot masttoppen.

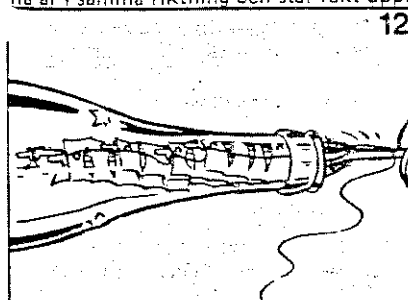
9. Ta tråden med vars hjälp du spänner upp riggen. Knyt fast trådändan i mesanmastens (längst akterut) topp och i tur och ordning de övriga masterna. Tråd tråden genom hålet i bogsprödet. Spänn upp masterna genom att dra i tråden och granska att masterna är i samma riktning och står rakt upp.

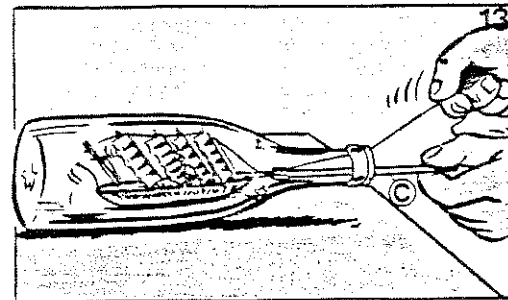
10. Granska att trådens avstånd mellan masterna är exakt det rätta — tråden får inte bli för spänd men inte heller för lös. Som nästa steg faller du riggen med seglen bakåt så att de ligger parallellt med däck. Nu är skeppet tillräckligt lågt för att rymmas in i flaskan.

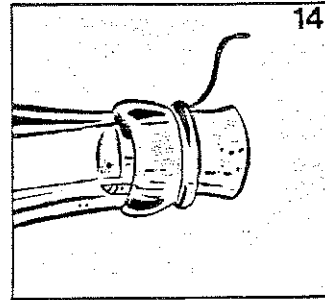
11. Lirka försiktigt in skeppet i flaskan med aktern före. Samtidigt måste du veckla seglen tätt mot skrovet så att de inte stretar emot i flaskmynningen.

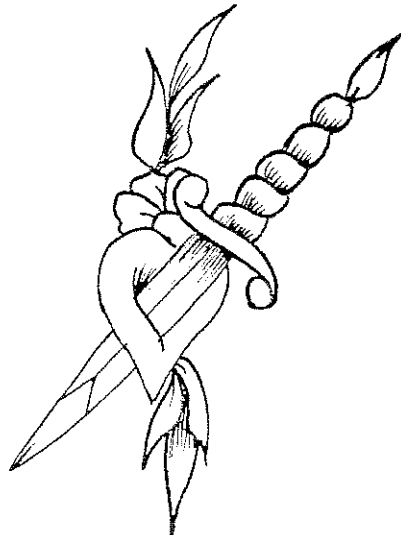
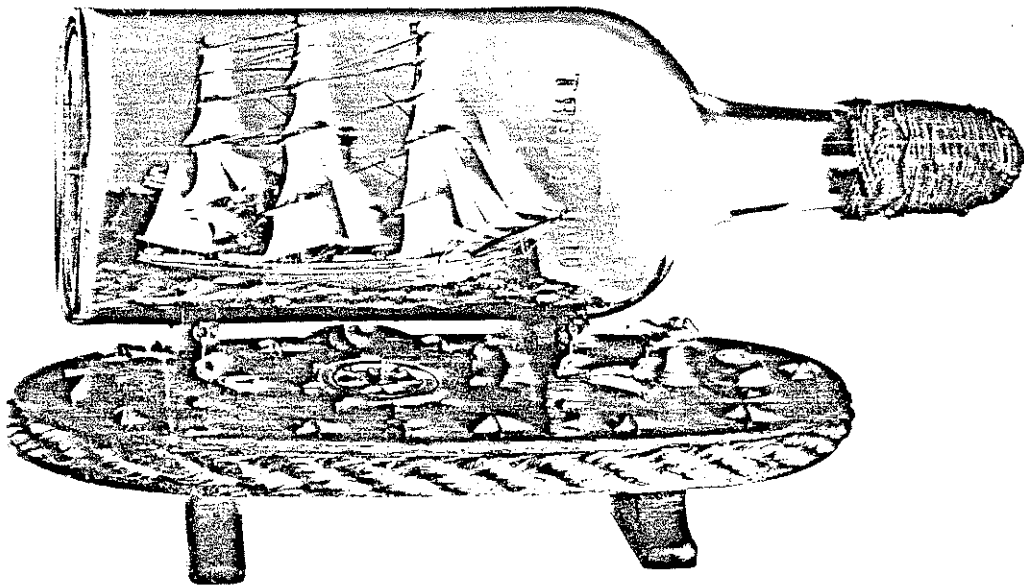
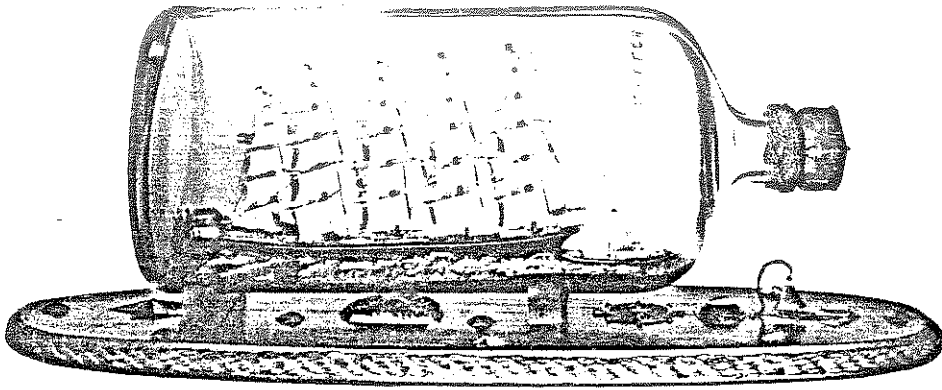
12. Det hopvecklade fartyget är tjockast vid den förliga masten. Du kanske måste använda lite mera kraft då du lirkar den delen av skeppet genom flaskmynningen.

13. Då fartyget är helt och hållet inne i flaskan skjuter du det längre in med hjälp av skaftet (C). Nu går det redan lätt då flaskan blivit vidare. Stöd fartygets stäv med hjälp av skaftet (C) och spänn upp riggen genom att dra i tråden.

14. Avlägsna överflödigt tråd med en sax. Tryck flaskkorken på plats. Ditt ståtliga skepp är färdigt.

En del av materialet
i detta nummer
är lånat från
Klubb Maritim
:Sjömannen" och "Viking"

red. Tackar!!

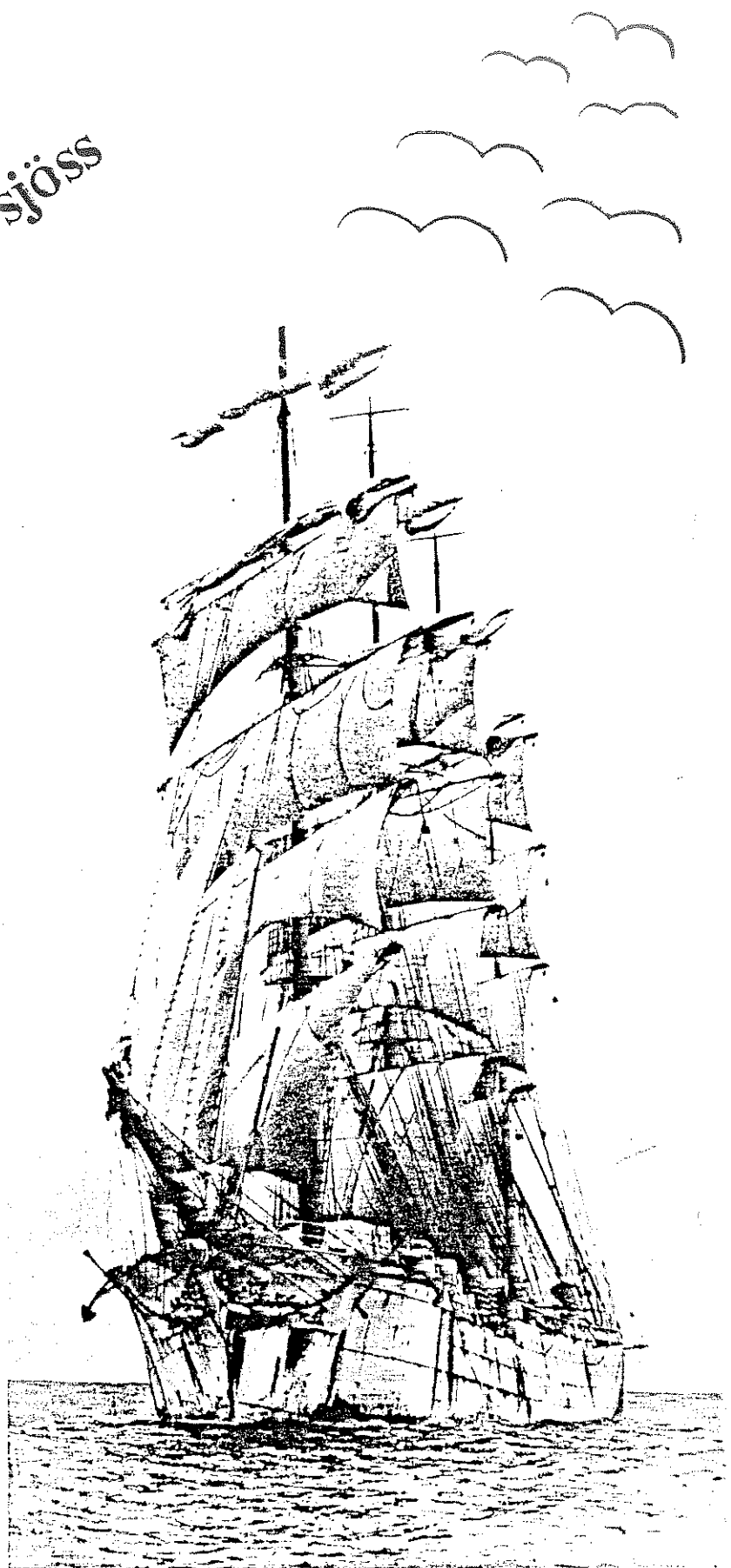
„Govärdsdar“ till sjöss

Rolling home

Call all hands to man the capstan
See the cable run down clear
Heave away, and with a will, boys.
For old England we will steer;
And we'll sing in joyful chorus
In the watches of the night,
An we'll sight the shores of England
When the grey dawn brings the light.
    Rolling home, rolling home,
    rolling home across the sea;
    Rolling home to dear old England,
rolling home, dear land, to thee.

Up aloft amid the rigging,
Blows the loud exulting gale,
Like a bird's wide out-stretched pinions
Spreads on high each swelling sail;
And the wild waves cleft behind us,
Seem to murmur as they flow,
There are loving hearts that wait you
In the land to which you go.
    Rolling home, etc.

Many thousand miles behind us,
Many thousand miles before,
Ancient ocean heave to waft us
To the well-remembered shore.
Cheer up, Jack, bright smiles await you
From the fairest of the fair.
And her loving eyes will greet you
With kind welcomes everywhere.
    Rolling home, etc.

En imponerande och sällsynt bild av Viking. Hon är nedlastad till märket och har bärgat övre bramar och röjlar. En 15 000 milaresa går mot sitt slut.